

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Apostolica contra nostri temporis hæreses

In quibus Loca illa explicantur, quæ Hæreticj hodie (maximè Caluinus & Beza) vel ad sua placita stabilienda, vel ad Catholicæ Ecclesiæ dogmata infirmanda ...

In Epistolam B. Pauli ad Romanos

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

14. Si enim qui ex lege hæredes sunt, exinanita est fides, abolita est promissio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39447

lum, tantò homines peccatores nituntur magis in vetitum, libentius peccant, & peius offendunt, quàm si nescirent legem. Iubet enim tantum lex, non adiuuat. Iohannes fidei iubet quoque, sed adiuuat præterea. *des enim orando impetrat, quod lex iubendo impetrat,* ait August. de Spiritu & litera.

Cap. 9.

14. *Si enim qui ex lege heredes sunt, exinanita fides, abolita est promissio.*

Affert hîc glossam Beza non minus stilentem & impiam quàm absurdam & ineptam: *Si y demum sunt heredes qui legem implerint; siue si ad hoc, vt aliquis consecutus hereditatem Abraham, requiratur legis implere inanis est fides ac promissio, id est, frustra promissioni creditur, & frustra fit promissio.* Nam tantum abest vt hanc conditionem aliquis prestare possit, contra (sicut antè primis tribus capitibus peritæ regis est demonstratum) lex nihil aliud quam peccata hominum coarguat, ipsorum quidem vitia, non legis. Hæc tota speculatio Bezana ex eo principio oritur, quòd per legem hîc à Paulogis obedientiam semper intelligi velit, quod in præcedentibus euidenter refutatum habemus. Sanè Abraham ex legis obedientia heredem fuisse, & quia *obediuit voci Domini benedictionem & hereditatem consequutus esse,* Dei ad illum verba Gen. 22. quæ supra produximus, luculenter ostendunt. Non est ergo inanis fides, aut abolita promissio.

Ex legis
obedien-
tia Abra-
ham her-
es factus

Abraha
Abraha
res fuit
inanis e
facta, G
soli fact
sti (hu
runt) p
sequere
legem
doctrin
admod
explic
hac m
modo
Den
vbi Pa
ei qui e
gi, circ
Caluin
cam, tu
proxim
lum v
tur & f
præced
Caluin
lei hæc
præced
que eg
fita, c
ad hun

Abrahæ facta, si ex obedientia mandatorum Abraham hæres fuit, (propter hanc enim hæres fuit non secus quam propter fidem) sed inanis est fides & abolita promissio Abrahæ facta, si vel soli legis Moysaicæ cultores, vel soli factores legis absque fide & gratia Christi (hunc enim duplicem sensum Patres afferunt) promissionem Abrahæ factam consequerentur. Et ut in priori sententia per legem non obedientiam legis, sed externam doctrinam & terrorē legis intellexit, quemadmodum in sequenti sententia (ut iam explicatum est) manifestè docuit; sic in hac mediā inter utramque sententia eodem modo legē intellexisse dubitari non debet.

Deniq; agnoscit Beza in proximo versu, *Caluius & Beza seipfos refutant.* ubi Paulus ait, *Non ei qui ex lege solum, sed & ei qui ex fide est Abrahæ, nomine legis intelligi, circumcissum esse, & legi Moysis imitari.* Sic & Caluius: *Significat hic simpliciter gentem Iudæam, cui lex Domini tradita fuerat.* Cur igitur in proximè præcedētib; versiculis aliter Paulum uterq; intelligit? maximè quum fateatur & scribat Beza, *in his verbis conclusionem præcedentium esse à versu 13. ad hunc vsque locum?* Caluius quoque *absolutionē argumenti Apostolici hæc verba vocet?* Seipfos sanè suasq; præcedentes impias glossas confutauit uterque egregiè. Si enim hæc verba versu 16. posita, cōclusio sunt præcedentium à versu 13. ad hunc vsque locum, id est, trium proximè

Q 4

præce-

præcedentium versuum quos iam tractamus; quomodo fieri potest, ut in tribus præcedentibus versibus 13. 14. & 15. legem acceperit Paulus pro legis impletione & obedientia hic verò ver. 16. in ipsa concisione, legem acceperit pro legis professione externa, pro concisione, & esse initiatum legi Moysæ? Quid? si ille rectè Paulum exponit, qui conclusionem eius à præmissis & antecedentibus plane diversam & contrariam constituit? Quomodo concludit nunc Paulus antecedentem disputationem de professione legis Moysæ, in tota antecedenti disputatione, non de singulari professione, sed de tota in vniuersum legis obedientia disputauit? An sophisticam, planeque ineptissimum sophisticam, facient Paulum Calvinus & Beza, ut quomodo hæcenus de cane domestico disputauerit, nunc de cane qui sydus est eum concludere affirmant? Non enim secus canis sydus cælestis, à cane animalis viuentis differt, quam externa professio legis Moysæ à vera legis obedientia discrepat. Professio legis Moysæ, & ex lege esse, Iudæum esse, circumcissum esse, quasi signum tantum erat & signaculum iustitiæ, non vera aliqua iustitia: sed obedientia legis & mādatorum Dei ex fide adeo vera iustitia est & iustitia fidei, ut huic non secus quam fidei hæreditatis promissio ipsi Abraham facta fuerit, nobisque fiat sequentibus vestigia patris nostri Abraham, non quoad fidem tantum.

tantum, sed & quoad opera eius, vt supra ex
 diuinis Scripturis ostensum est. Totam hæc
 Apostoli disputationem latiùs à nobis ex-
 plicatam vide in Opere de Iustificatione lib.
 8. cap. 16.

Premit paulò aliter multo que fortiùs hæc
 verba Calvinus, cui veritatis fortiùs asseren-
 dx causa respondebo. *Ab impossibili (inquit)*
vel absurdo arguit, non promissam fuisse Abrahæ
quam à Deo gratiam obtinuit, ex pacto legali, vel
operum intuitu, quia si interpõta esset hæc con-
ditio, Deum eos solos dignari adoptione qui me-
rentur, vel qui legem præstant, nemo considere
auderet ad se pertinere. Bis hîc corrumpit Apo-
stolum, semel in verbo legis, quasi illa obe-
dienciam legis significaret; quod iam refu-
tatum dedimus circa glossam Bezæ, qui Cal-
uini vestigijs insistentes in eundem lapidem im-
pegit. Secundò in verbo fidei, Paulum cor-
rumpit, quasi illa confidentiam & fiduciam
notaret, quum planum sit Apostolum de fi-
de hîc loqui quatenus legi opponitur, & de
qua hæctenus disputauit, & quam in Abrahâ
hæctenus commendauit. Dixerat Apostolus
fidem reputatam esse abrahæ in iustitiam, non in cir-
cuncisione, sed in præputio, vt postea circuncisus,
per signaculum iustitiæ fidei quod acceperat,
pater esset omnium credentiù, tam in circun-
cisione quam in præputio. Hoc ipsum iterum
volens probare, ait promissionem illi factam quod
esset heres mundi, non per legem fuisse, id est,

Caluini
 proptia
 hoc loco
 corrupte-

Fides hîc
 apud Pan-
 lum non
 significat
 fiduciam.

Qs non

non propter professionem legis Moysaicae
 quoad ceremonialia, aut etiam naturalis
 que fide, sed per iustitiã fidei. Vtroque in
 eo fides ac iustitia fidei legi Moysaicae
 naturali sine gratia Christi opponitur. Non
 ipse Calvinus in præcedentibus hætenus
 tentijs fidem pro confidentia aut certitudi-
 ne gratiæ accepit, sed pro fide promissioni-
 tameri (vt iam ostēdimus) absurdè & im-
 Nunc autem quum in his verbis prioris
 sententiæ confirmationem ponat Apostolus
 de lege, de fide, de promissione; necesse
 vt eo in sensu loquatur, quo hætenus loqu-
 tus est. Ait igitur pro maiori confirmatione
 ac robore eorum quæ dixerat: *Si enim in qua
 lege hæredes sunt*, id est, illi qui solam legem
 profitentur & agnoscunt, hæreditatis Abrahæ
 promissæ participes sunt, *exinanita est fides*
 est, vana fuit fides Abrahæ & iustitia fidei
 in illo, nec opus fuit fide aut fidei iustitia,
 tamen in Abraham Scriptura singulariter
 commendat: abolita quoque esset promissio
 quæ videlicet illi propter iustitiam fidei facta
 est. Planum est igitur & perspicuum, de fide
 hinc loqui Apostolum, sicut prius locutus
 erat, & de ea fide fideique iustitia quam
 hætenus in Abraham commendauit. Hæc au-
 tem nihil minus fuit quàm fiducia Calu-
 niana, aut certitudo gratiæ quam hinc affir-
 mat, vt in locis præcedentibus accuratè
 monstrauius.

Nunc

Nunc Calvinus pro fidei iustitia, quæ est
fides per dilectionem operans, in Abrahamo ma- Gal. 5.
 xime elucens, confidentiam sine vlla legis
 obseruatione supponit: atque ita suam tex-
 tus Apostolici deprauationem prosequitur:
Quis enim tanta sibi perfectionis est conscius, ut sibi
hereditatem ex legis iustitia debere statuatur? Sanè
 nemo, nisi Iudæus, legis iustitiam sine fide
 mediatoris venditans. Sequitur: *Exinanita*
ergo fides esset, quia impossibilis conditio non modò
suspensas & anxias teneret animas, sed trepidatione
quoque incuteret. Sine fide & gratia Christi
 legis iustitia impossibilis conditio est. Sed
 qui gratiam Christi accepit, potuit dicere,
Omnia possum in eo qui me confortat. Sequitur: Philip. 4.
Ita euanesceret promissionum effectus, quia nihil
 profunt nisi fide accepta. Ex sola legis iustitia sine
 fide & gratia Christi euanescerent sanè pro- Promissio-
 misionum effectus, quia nihil profunt sine fide nes sine
 accepte, sed fide per charitatè operatè; neq; fide quo
 enim fide tantum accepte, id est, creditæ pro- modo nõ
 desse possunt, quia promissiones salutis con- profunt.
 ditionales sunt (*Si spiritu facta carnis mortifi-* Rom. 8.
caueritis, viuetis) Quare conditionibus illis
 fidei beneficio adimpleris, quatenus fides
 orando impetrat id quod lex iubendo im-
 perat, per fidem acceptæ profunt. Sequitur
 in Caluino: *Quod si ad hanc viam rationem au-*
ferent, andam aduersarijs nostris aures essent, non ma-
gno negotio dirimeretur quod inter nos est certamen.
 Sanè si ad manifestissimam Scripturæ Apo-
 stolicæ

stolicæ deprauationē à Caluino hīc factam
auscultandam aures nobis essent, non est
ampliū pro fide orthodoxa decertandum
sed hīc Caluino, alibi alijs hæreticis singu-
larū diuinæ Scripturæ verba pro libito per-
tendi sine vlla contradictione plena potest
daretur. Nos autem non ad corruptiones
Caluinianas auscultandas aures habemus
sed Dei singulari beneficio ad illas refuta-
das vires accepimus.

Pergit adhuc Caluinus: pergamus & c.
Presumit Apostolus pro re indubia, nequaquam
promissionibus constare suam efficaciam, nisi
animi fiducia eas recipimus. Presumit Caluinus
sensum Apostolo pro indubio affingere, in
quo Apostolus hoc loco ne per somnium
cogitauit, nisi aliter cogitasse presu-
matur quàm scripsit. De promissione Abra-
hæ facta, non de omnibus Dei promissionibus
& de fide seu fidei iustitia quæ Abrahæ facta
non de certa aliqua fiducia, loquitur
Apostolus.

Sequitur: *Quid autem futurū est, si legis obser-
uatione fundetur hominum salus? Id futurum est
quod Christus dixit: Si vis ad vitam ingredi
serua mandata. Item quod Apostolus paulo
antè dixerat: Non auditores legis iusti sunt apud
Deum, sed factores legis iustificabuntur. Denique
nec obseruationem legis opponit hīc Apo-
stolus fidei, nec fidei nomine fiduciam Calui-
nianam intelligit.*

Legis ob-
seruatio
ad futurū
necessaria
Matt. 19
Rom. 2.

Sequitur

Sequitur: *Conscientia nihil habebunt certitudinis, sed perpetua inquietudine vexata tandem desperationi succumbent. Qui ex fide legem obseruat, illam habebit certitudinem quam habuit ipse Paulus quum diceret: Bonum certamen certavi, cursum consummaui, fidem seruaui: reposita est mihi corona iustitiae, &c. Et iterum: Gloria nostra haec est, testimonium conscientiae nostrae, quod in simplicitate cordis & in sinceritate Dei, &c. conuersari sumus in hoc mundo. Quam etiam sanctus ille Ioannes docuit: Si cor nostrum uos non reprehenderit, fiduciam habemus apud Deum. Impiorum sane haereticorum conscientiae, qui latam uiam ambulare desiderant, nec putant necessarium esse ut contendant intrare per angustam portam, ad omnem obseruationis mandatorum Dei strepitum exhorrescunt, nec animo quieto esse possunt, nisi sola fiducia & certitudine beneuolentiae diuinae absque ulla boni operis necessitate fruuntur, nihil mirum si inquietudine vexata tandem desperationi succumbant; quali desperatione Caluinum ipsum oppressum ex hac uita decessisse affirmant illi qui morienti affuerunt.*

Necessitas seruandae legis non facit conscientiae inquietas. 2. Tim. 4.

2. Cor. 1.

1. Ioan. 4.

Matt. 7. Conscientia haereticorum.

Ioan. Har. Hieron. Bolseo.

Sequitur: *Promissio inde ipsa sine fructu euanescent, cuius complementum a re impossibili pendebit. Sane ita, si impijs haereticis credere uolumus impossibilem esse dilectionem Dei & proximi, in quibus duobus mandatis tota lex pendet; impossibile esse ut spiritu facta carnis mortificamus,*

Legis obseruatio non est impossibilis.

Matt. 22. Rom. 8.

mus, quod qui non facit, moritur, & promissionis beneficio caret; impossibile esse peccata carnis deuitet, *qualia qui agunt, non possidebunt*; impossibile esse debitoribus nostris, quum non aliter tamen dimittat nobis Deus debita nostra. Bonus Christianus Calvinus, qui hæc omnia promissionis diuinæ complementa impossibilia statuit, & Christum redemptorem, et Apostolos iniquissimos & mendaces exaltat, res facit. Sequitur in Caluino: *Eant nunc miseram plebem docent bonis operibus sibi saluam comparare, quum Paulus disertè pronuntiet, abolitam esse promissionem si in opera recumbat.* Ergo Christus, ergo Paulus ipse abire in malam rem Caluino iubentur, qui in verbis luculentissimis iam citatis efficacissimè docent, omnium qui salui esse volunt, bonis operibus, mandatorum obseruatione, dilectione Dei & proximi, mortificatione operum carnis, iniquitatum offensarum ignoscentia, salutem sibi comparare. Abire quoque iubetur tota ferè Evangelica & Apostolica doctrina, quæ bonis operibus salutem esse comparandam locum innumeris, peneque (exceptis paucis in prima epistola & in altera ad Galatas capitulis) nihil aliud docet. Absit autem Paulum aut Christum aut sibi aut tot alijs innumeris diuinæ Scripturæ documentis contraria docere. Abolitam esse promissionem hereditariam vni Abraham factam dicit Paulus, si eius hereditatem

Calvinus
bona opera
facisse
re iuber.

reditati
erant, id
rant, qu
ex lege
quum
operibus
no: Sed
nihilum
dicit?
ba: In C
operatur
tur, in C
des, si o
tur, sed
prorsus
let in C
apertis
est. Si si
fulciri
necessa
li textu
contrari
Nun
suo, su
Nam
qualem
confidere
ex Calu
Caluin
la tanc
in Dei

reditatis illi soli participes essent qui ex lege erant, id est, qui aut legem scriptam acceperant, quam Abraham numquam accepit, aut ex lege naturæ sola sine fide Deum colerent, quum Abraham iustitia ex fide esset, non ex operibus sine fide. Sequitur adhuc in Caluino: *Sed apprimè cognitu necessariū est illud, fidem in nihilum redigi, si operibus fulciatur.* Sed quis hoc dicit? An Paulus? cuius alibi hæc sunt verba: *In Christo Iesu valet fides qua per dilectionem*

operatur. Si fides quæ per dilectionem operatur, in Christo ad salutem valet, certè non fides, si operibus fulciatur, in nihilum redigitur, sed contrà, nisi operibus fulciatur fides, profus in nihilum redigitur. Non enim valet in Christo, nisi operetur. Vnde & Iacobus

apertis verbis dixit: *Fides sine operibus mortua est.* Si sine illis mortua est; sanè, vt viuat, illis fulciri debet. Hoc igitur apprimè cognitu necessarium est, impium Calvinum sic Pauli textum deprauare, vt eum sibi ex diametro contrarium docere compellat.

Nun hoc suo, non Pauli, axiomate posito, suum, non Pauli, colligit corollarium. Nam & inde (inquit) *discimus quid sit fides, & qualem oporteat esse operum iustitiam, cui secure considerare possint homines.* Inde discimus, id est, ex Caluini corruptela discimus, quid sit fides Caluiniana, non Christiana. Et quænam illa tandem est? *Perire fidem docet Apostolus, nisi in Dei bonitate secure acquiescit anima.* Relegatur

Gal. 5.

Fides in nihilum redigitur nisi operibus fulciatur.

Iac. 2.

tur totus Apostoli textus. Nusquam hoc dicit, nusquam hoc docet. De animæ libertate, de Dei bonitate, nihil penitus dicit. quomodo docet quod non dicit? Sed hæc hæreticorum execranda impietas. Ad Scripturas appellant. Eas quæ in manus accurrunt, vertunt, inuertunt, conuertunt, peruertunt, ut volunt. Mox adorant, operantur, numerum suarum. Commenta sua, inuentiones ac peruersos sensus suos, pro diuinis verbis obtrudunt. Christum dicere, Apostolum docere, Scripturam loqui affirmant, quod ipsimet ex malè sano cerebro sensu affixerunt. Sic hoc loco Calvinus, mox concludit: *Non est ergo fides aut Diuinitatis eius nuda cognitio* (quod illi libenter concedimus) *ac ne simplex quidem persuasio* (quod illi non fit, quod verbum eius sit veritas (hoc illi negamus, si persuasionis nomine firmum assertum intelligat) *sed diuina misericordia certè non in Evangelio concepta, qua pacem apud Deum quicumq̃ conciliet.* Hæc fidei Calvinianæ definitio est, quam alibi refutatam & iugulatam inuenimus. Hæc definitio non ex verbis Apostoli quæ iam tractat, sed ex corruptis sensu cerebro suo homo singulariter vanus et impius (aliter quippe Lutherani & alij hæreticarij eam definiunt) deprompta est. Sic ille hunc locum, quasi ex culeis subiectum, serum detorsit & dilaniavit in modum, ut euti ex præcedentibus textibus solam

Hæreticorum hodie execranda impietas.

De Iustificat. lib. 8. cap. 24.

iustificantiem, imputatiuam iustitiam, & solam remissionem peccatorum, stabilire & firmare omni studio & contentione nisus est, sic ex hoc loco certitudinem gratiæ alteram solius fidei prolem, alterum huius ætatis portentum, fabricaret ac roboraret. Visa est enim diuinissima hæc Apostoli ad Romanos epistola nostræ ætatis hæreticis ad varia sua noua idola ac portenta opinionum fabricanda, instrumenta & arma fortissima suppeditare. Quod non nisi cum perspicua Apostolici textus deprauatione aggressos illos fuisse, Caluinus ac Beza, cæterorum omnium principes, hætenus indicarunt, & in sequentibus adhuc indicabunt magis: si vota nostra secundet Deus, detque perficere quod dedit velle.

16. *Ideo ex fide, vt secundum gratiam firma sit promissio omni semini.*

ADmodum peruersè hæretici hodie hæc verba exponunt. Ideo ex fide (inquiunt) consequimur hæreditatem, fide scilicet speciali apprehendente promissiones, & certò statuente hæreditatem sibi promissam suam fore, quia non potest esse firma talis promissio gratuita in conscientijs fidelium, nisi ex fide esset, & non ex lege, id est, non ex vlla obligatione seruandæ legis, aut conditione legis obseruatæ. Talis enim conditio vel obligatio redderet illam nobis prorsus incertissimam

Chemnitius & alij.

R. tiffimam